

Список використаних джерел:

1. Базовий стандарт професійної діяльності керівника нової української школи Л. М. Калініна, д-р пед. наук, професор, завідувач відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України О. М. Онаць, канд. пед. наук, ст. наук. співр., провідний науковий співробітник відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України [Ел. ресурс]. – Режим доступу до дж.: https://lib.iitta.gov.ua/706995/1/KLM_i_OnatsO.pdf
2. Самореалізація інноваційного управлінського потенціалу керівника ЗНЗ О.М. Онаць, президент Асоціації керівників шкіл України, кандидат педагогічних наук [Ел. ресурс]. – Режим доступу до дж.: <https://core.ac.uk/download/pdf/86628405.pdf>
3. Управлінська компетентність як фактор професійного розвитку керівника школи в системі післядипломної освіти, Валентина Костянтинівна Мельник, канд. пед. наук, доцент кафедри менеджменту освіти, економіки та маркетингу ДВНЗ „Університет менеджменту освіти” АПН України, м. Київ [Ел. ресурс]. – Режим доступу до дж.: https://lib.iitta.gov.ua/6797/1/%D0%A3%D0%BF%D1%80.%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%82.%D1%8F%D0%BA_%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84.%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83.pdf
4. Яким має бути сучасний директор школи? [Ел. ресурс]. – Режим доступу до дж.: <https://osvitoria.media/experience/yakym-maye-but-y-suchasnyj-dyректор-shkoly/>

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВИХОВНОЇ ПРАКТИКИ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

*Юсипіва Т.І.
Дніпро, Україна*

У зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України та введенням воєнного стану [5], перед закладами вищої освіти постали нові виклики. Педагогічні колективи мали організувати процес навчання таким чином, щоб не лише надати здобувачам вищої освіти можливість отримати знання, сформувати компетентності та досягти програмних результатів навчання відповідно до тих, що зазначені в їх освітніх програмах, але й забезпечити збереження здоров'я і життя студентів. В умовах воєнного стану не менш важливим є розв'язання ключових проблем організації освітнього процесу, як-от: мобільність студентів, застосування цифрових технологій, стабільний зворотний зв'язок в умовах нестабільного інтернету [6].

Методична підготовка майбутнього педагога, зокрема вчителя біології та здоров'я людини, спрямована на реалізацію таких завдань, як удосконалення практичної підготовки майбутніх фахівців, підвищення рівня професіоналізму, компетентності, інтелектуальної культури вчителя [1]. В університетській освіті виховна практика є невід'ємною ланкою в системі практичної підготовки студентів до роботи з дітьми у навчальних закладах.

Освітньою програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти передбачається проходження здобувачами виховної практики на III курсі [3]. До цього часу студенти опановують загальні й професійні дисципліни із психології, педагогіки, методики виховної роботи в сучасній школі, основ педагогічної майстерності, вікової фізіології, методики викладання біології у закладах середньої освіти, методики навчання основ здоров'я, необхідні для організаційно-виховної практичної діяльності під час літньої виховної практики. Виховна практика здійснюється відповідно до «Положення ...» [4], що базується на чинних нормативних документах МОН України.

Літня виховна практика являє собою самостійну роботу студентів з дітьми в умовах літніх канікул у різноманітних дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, дитячих оздоровчих таборах (ДОТ), спортивних таборах, літніх пришкольніх таборах оздоровлення та відпочинку (ПТОВ), дитячих клубах за місцем проживання, будинках дітей та юнацтва, у позашкільних навчальних закладах, зокрема, в обласному еколого-натуралістичному центрі дітей та учнівської молоді тощо [2]. Виховна практика має свої особливості, оскільки відбувається у різних типах освітніх закладів, де формуються тимчасові дитячі колективи із короткочасним, збірним і автономним характером. Крім того, то в умовах літнього табору студент-практикант має проводити значну виховну роботу зі створення, розвитку і згуртування тимчасового дитячого колективу на відміну від педагогічної практики, під час якої він працює з класним колективом, що вже склався, має свої традиції і систему взаємин.

Виховна практика вимагає від студентів знань вікових та індивідуальних особливостей дітей, їх інтересів і потреб. Саме в ході цього виду практики у студентів формуються здатності свідомо і творчо використовувати на практиці теоретичні знання з фахових і педагогічних дисциплін.

Виробнича (виховна) практика в умовах воєнного стану проводиться дистанційно. У Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара цифрове освітнє середовище створене в Office 365 (ліцензія Microsoft Office 365 A1 Plus for Faculty). Систематичне впровадження цифрових інструментів цієї платформи у навчально-виховному процесі почалося під час локдауну, зумовленого пандемією Covid-19. Заняття проводяться в синхронному та асинхронному режимі за допомогою програми MS Teams. Для кожної групи керівник практики створює окрему команду. До вкладки Файли на початку практики викладач завантажує робочу програму і щоденник практики, «Посібник із організації та проведення виховної практики» [1], індивідуальні завдання, а в подальшому створює Завдання з розробки виховних заходів і звіту з практики, куди студенти завантажують файли з результатами своєї роботи.

Згідно розкладу занять у додатку Календар викладач планує наради для проведення практичних занять і консультацій одразу на весь період практики. На настановній конференції, яка проводиться в перший день виховної практики, керівник практики ознайомлює студентів з програмою практики та пропонує індивідуальні завдання. Серед них є наступні:

- розробити й упорядкувати план-сітку роботи загону ДОТ / ПТОВ із зазначенням організаторів та виконавців заходів: 1) продумати види і теми виховних заходів на I зміну за кожним із напрямків виховної роботи (правове, родинне, національно-патріотичне, трудове, естетичне, морально-етичне, екологічне виховання та ін.); 2) скласти план-сітку роботи загону ДОТ / ПТОВ із зазначенням організаторів та виконавців заходів;

- розробити сценарій вечора для проведення у ДОТ / ПТОВ, надати план-конспект та презентацію виховного заходу, провести захід онлайн з групою студентів-практикантів;

- розробити виховні заходи з родинного, національно-патріотичного, правового, трудового, естетичного, морально-етичного, екологічного виховання, з прищеплення здорового способу життя та організації спортивно-масової роботи для проведення у ДОТ / ПТОВ, надати план-конспект та презентацію виховного заходу, провести захід онлайн з групою студентів-практикантів.

Протягом виховної практики студенти засвоюють методи, форми, засоби, необхідні для розробки виховних заходів, передбачених програмою практики, а також ознайомлюються з науковою літературою за тематикою робіт з виробничої (виховної) практики і сучасними науковими проблемами в галузі виховання, оздоровлення та відпочинку дітей середнього шкільного віку. Виконуючи індивідуальні завдання, здобувачі освіти отримують результати, які спрямовані на допомогу у написанні статей, виконанні курсових робіт у межах наукової тематики кафедри фізіології та інтродукції рослин за спеціальністю 014 Середня освіта, спеціалізацією 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Під час війни обов'язковим є відеозапис усіх занять: студенти із окупованих територій та здобувачі, які мають слабкий або нестабільний інтернет-зв'язок, мають змогу переглянути практичні заняття у запису. Для зворотного зв'язку з практикантами використовуємо MS Teams, MS Forms, MS Outlook. Підсумкова конференція з практики і складання заліку проводяться у синхронному режимі.

Отже, проведення виховної практики у дистанційному режимі з використанням Microsoft Office 365 дає змогу організувати в умовах воєнного стану для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти повноцінний освітній процес і складання заліку з виховної практики, забезпечити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)».

Список використаних джерел:

1. Зайцева І.О., Юсипіва Т.І., Легостаєва Т.В., Кофан І.М. Посібник із організації та проведення виховної практики. Дніпро: РВВ ДНУ, 2022. 52 с.
2. Кечик О.О., Харченко О.О. Формування професійної готовності майбутніх педагогів до роботи з дітьми в літніх дитячих оздоровчих закладах. Наукові записки кафедри педагогіки, 2012, XXVIII, 89–96.

3. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014. Середня освіта. Дніпро: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2020, 38 с. URL: https://www.dnu.dp.ua/view/osvitni_programy
4. Положення про порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (нова редакція). Затверджено на вченій раді Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара 25 жовтня 2018 р., Протокол № 5. https://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Praktichna_pidgotovka_2018.pdf
5. Про введення воєнного стану в Україні. Указ Президента України № 64/2022, затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
6. Родінова Н.Л., Червоний М.В., Діордіца І.М. Особливості дистанційного навчання студентів в умовах воєнного стану. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». Серія «Психологія». Серія «Медицина». 2022, 4(9), 285–296. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-4\(9\)-285-296](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-4(9)-285-296).

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Яловий С.О.

Полтава, Україна

Науковий керівник: *Ткаченко Андрій Володимирович* – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені А. І. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Особистісно-орієнтований підхід є однією з ключових стратегій в освіті, яка наголошує на індивідуальних потребах та можливостях кожного студента. Однак, цей підхід також може бути застосований у формуванні педагогічної майстерності керівника. В даній статті будуть описані основні принципи особистісно-орієнтованого підходу до формування педагогічної майстерності керівника закладу освіти.

1. Визнання унікальності кожного керівника. Перший принцип особистісно-орієнтованого підходу - визнання унікальності кожного керівника, його вмінь та навичок. Це означає, що навчання має бути індивідуалізованим, тобто пристосованим до індивідуальних потреб та можливостей кожного керівника. Якщо керівник має сильні сторони у певній області, то навчання може бути спрямоване на розвиток його слабких сторін.

2. Підтримка самостійності та ініціативності. Особистісно-орієнтований підхід передбачає підтримку самостійності та ініціативності керівника. Замість того, щоб нав'язувати певні методи та підходи, наставники повинні надихати керівників до пошуку нових ідей та розвитку власних стратегій.

3. Формування рефлексивної практики. Особистісно-орієнтований підхід також включає в себе формування рефлексивної практики у керівника. Рефлексія - це процес аналізу та розуміння власних дій та рішень.